

SPIS TREŚCI

Od Redaktora	5
<i>Krzysztof Complik</i>	
Zasada ochrony godności człowieka normatywnym nakazem obowiązującym prawodawców i organy stosujące prawo	7
1. Wprowadzenie	7
2. Prawo międzynarodowe	8
3. Prawo europejskie	8
4. Polskie prawo konstytucyjne	10
5. Krajowe akty powszechnie obowiązujące	12
6. Orzecznictwo sądowe	16
7. Zakończenie	19
<i>Leszek Wiśniewski</i>	
Zakres ochrony prawnej wolności człowieka i warunki jej dopuszczalnych ograniczeń w praktyce	21
1. Konstytucyjna zasada wolności jednostki i jej wyrażanie w procesie legislacyjnym	21
2. Zakres ochrony prawnej wolności	24
3. Warunki dopuszczalnych ograniczeń wolności człowieka	25
<i>Anna Łabno</i>	
Zasada równości i zakaz dyskryminacji	35
<i>Jan Sandorski</i>	
Obywatelstwo polskie a członkostwo Polski w Unii Europejskiej	52
1. Słowo wstępne	52
2. Pojęcie obywatelstwa w prawie wewnętrznym i międzynarodowym	53
A. Obywatelstwo wewnętrzne i międzynarodowe	53
B. Zasada ciągłości obywatelstwa	55
C. Ważność obywatelstwa na płaszczyźnie międzynarodowej a tzw. obywatelstwo efektywne	56
D. Problematyka obywatelstwa wielokrotnego	58
3. Obywatelstwo polskie a prawo międzynarodowe	59
A. Obywatelstwo polskie w Konstytucji RP z 1997 r.	59
B. Nabywanie i utrata obywatelstwa polskiego	60
C. Europejska Konwencja o obywatelstwie z 1997 r. a ustawodawstwo polskie	61
D. Opieka dyplomatyczna i konsularna nad obywatelami RP	65
4. Obywatelstwo polskie a obywatelstwo Unii Europejskiej	70
A. Geneza obywatelstwa Unii Europejskiej	70
B. Prawa obywatela Unii Europejskiej	72
5. Konkluzje	84

<i>Renata Hliwa</i>	
Ochrona praw mniejszości narodowych i etnicznych	87
1. Podstawowe regulacje prawne dotyczące ochrony praw mniejszości narodowych i etnicznych w Polsce	88
2. Mniejszości narodowe a mniejszości etniczne — problemy definicji	91
3. Przynależność jednostki do mniejszości narodowej	94
4. Zakaz przymusu asymilacji i zakaz dyskryminacji	94
5. Obowiązki państwa w sferze ochrony mniejszości	95
6. Wolności osobiste, prawa i wolności publiczne mniejszości narodowych w Polsce	96
A. Prawa polityczne mniejszości narodowych	96
B. Wolność zrzeszania się	97
C. Prawa w dziedzinie edukacji	98
D. Mniejszości narodowe a media	99
7. Prawa językowe członków mniejszości narodowych	99
8. Wnioski	100
 <i>Roman Wieruszewski</i>	
Pozycja prawna cudzoziemca, azylanta i uchodźcy — założenia konstytucyjne i praktyka prawna	102
1. Uwagi wstępne	102
2. Status konstytucyjny	103
3. Regulacje ustawowe	107
4. Ochrona uchodźców	109
5. Sytuacja obywateli państw UE	111
6. Repatriacja	113
7. Różnicowanie sytuacji prawnej cudzoziemców — wyrok Trybunału Konstytucyjnego	113
8. Nowelizacja obowiązujących przepisów prawa dotyczących cudzoziemców	114
A. Założenia ogólne	114
B. Język informacji o prawach i obowiązkach cudzoziemców	116
C. Kwestie wizowe i prawo do zamieszkania	116
D. Cudzoziemcy podlegający wydaleniu	123
E. Ograniczenia podmiotowe zakresu udzielania pomocy	124
F. Pobyty tolerowane	125
G. Inne zmiany	126
9. Uwagi końcowe	129
 <i>Artur Preisner</i>	
Prawo do ochrony życia i do zachowania naturalnej integralności psychofizycznej człowieka	131
 <i>Jacek Sobczak</i>	
Prawo do prywatności a wolność słowa i druku	152
1. Pojęcie i zakres prawa do prywatności w prawie międzynarodowym	152
2. Prawo do prywatności w świetle Konstytucji RP, ustaw i orzecznictwa	157
 <i>Ewa Kulesza</i>	
Prawo obywateli do informacji o działalności podmiotów publicznych	179
1. Wstęp	179
2. Konstytucyjne gwarancje prawa do informacji o działalności podmiotów publicznych	180
3. Ustawowe unormowanie prawa dostępu do informacji publicznej	183
4. Prawo dostępu do informacji publicznej w orzecznictwie sądów administracyjnych	187
5. Ocena realizacji konstytucyjnego prawa obywateli do informacji	190
6. Wnioski końcowe	194

Jerzy Oniszczyk

Problemy realizacji wolności i praw socjalnych gwarantowanych w Konstytucji RP	195
1. Podstawy swobód i praw socjalnych i ich określanie	195
2. Wyznaczniki wolności i praw socjalnych i ich odczytywanie	196
3. Rozumienie i przedmiot wolności i praw socjalnych	199
4. Sposób ujęcia i zakres regulacji wolności i praw socjalnych w konstytucji	203
5. Przykłady problematyki socjalnej w orzecznictwie konstytucyjnym	207
6. Zagadnienie prawa międzynarodowego w sprawach socjalnych	231
7. Problem niektórych przesłanek ograniczania wolności i praw jednostki	233
8. Podsumowanie	235

Bogusław Banaszak, Mariusz Jabłoński

Obowiązki podstawowe człowieka i obywatela	238
1. Pojęcie i funkcje podstawowych obowiązków jednostki w polskim porządku konstytucyjnym	238
2. Katalog i charakter obowiązków podstawowych w Konstytucji RP z 2 kwietnia 1997 r.	239
3. Podstawowe obowiązki jednostki wobec państwa w polskim systemie prawa	244
A. Konstytucyjny obowiązek przestrzegania prawa i jego praktyczne znaczenie	244
B. Obowiązek przestrzegania prawa a odstępstwa od zasady określoności regulacji ustawowych w praktyce konkretyzowania treści obowiązków podstawowych	248
C. Obowiązek wierności RP	251
D. Obowiązek troski o dobro wspólne	253
E. Obowiązek obrony ojczyzny	254
F. Obowiązek ponoszenia ciężarów publicznych	258
G. Obowiązek ochrony środowiska	259
4. Adresaci konstytucyjnych obowiązków	261
A. Jednostka jako adresat konstytucyjnych obowiązków	261
B. Osoba prawna jako adresat konstytucyjnych obowiązków	262
5. Obowiązki podstawowe jako podstawa weryfikacji ustaw konkretyzujących ich treść i charakter	263
6. Znaczenie obowiązków podstawowych z art. 82–86 dla pozostałych powinności człowieka i obywatela	265

Piotr Hofmański

Prawo do sądu w ujęciu konstytucji i ustaw oraz standardów prawa międzynarodowego	267
---	-----

Andrzej Zoll

Problemy realizacji prawa każdego do pomocy Rzecznika Praw Obywatelskich	282
--	-----